

B & O en Gemeenteraad Oostzaan
Postbus 20
1530 AA Wormer

Geachte burgemeester, wethouders, en leden van de gemeenteraad,

Uit de brief van De Bieb Oostzaan, Oktober 2019, namen wij kennis van het voornemen per 2020 de bibliotheek wegens teruglopende bezoekersaantallen en uitlening, te moderniseren. "De activiteiten van De Bieb in Oostzaan zullen voortaan gericht zijn op promotie van leesplezier bij de jeugd en op preventie en bestrijding van (digitale) laaggeletterdheid. In de vestiging blijft nog een kleine collectie voor volwassenen over. De nadruk komt te liggen op de grote digitale collectie boeken". De kinderboekencollectie verdwijnt.

Wij begrijpen dat terugloop van de uitleen en de bezoekersaantallen de bibliotheek en de gemeente tot actie dwingen. Maar waar het doel gesteld wordt de geletterdheid (en, nemen wij aan, bibliotheekbezoek) te ontwikkelen en stimuleren, neemt de gemeente maatregelen die daar diametraal tegenover staan. Leesplezier wordt niet gestimuleerd door boekencollecties op te heffen.

De basis van leesplezier wordt gelegd in de kinderjaren, en dat is van groot belang voor de geletterdheid op latere leeftijd. Een onontbeerlijke voorwaarde voor die ontwikkeling is een brede beschikbaarheid en toegankelijkheid van een rijk kinderboekenaanbod. De Bieb Oostzaan heeft een aanzienlijke en goed onderhouden collectie prentenboeken, informatieboeken, AVI boeken (leren lezen), luisterboeken, hobbyboeken en kinderliteratuur die uitstekend aansluit bij de doelstelling "promotie van leesplezier bij de jeugd". Met uw plan verdwijnt die collectie uit de bibliotheek en wordt verdeeld onder de basisscholen en het kinderdagverblijf. Als voorgestelde vervanging voorziet de bibliotheek in een meer uitgebreid digitaal aanbod.

Maar digitale boeken zijn voor jonge kinderen en ouders geen aantrekkelijk alternatief. De huidige Oostzaanse collectie omvat vaak grote, mooie prentenboeken met uitklapbare delen of doorkijkjes. Een E-reader heeft geen kleur; een E-book op een tablet heeft dat wel, maar in beide gevallen is het scherm klein en gaat alle creativiteit in de fysieke vormgeving van een boek verloren. Bovendien zijn E-readers en tablets door hun afmetingen en kijkhoek niet geschikt om samen te lezen of voor te lezen, twee belangrijke activiteiten die het leesplezier van kinderen bevorderen. Daarnaast werken de duurdere digitale leeshulpmiddelen drempelverhogend. Tegenstrijdig genoeg lenen de apparaten zich juist beter voor het deel van de papieren collectie dat wél behouden wordt.

De Bieb en / of de gemeente veronderstellen dat de kinderen in het vervolg bij hun school terecht kunnen voor de collectie van de Bieb Oostzaan. Dat geldt natuurlijk in de eerste plaats al niet voor kinderen die nog niet schoolgaand zijn, terwijl leesplezier (door voorlezen) al gestimuleerd kan worden nog voordat het kind leert lezen. Daarnaast wordt de selectie verdeeld en daardoor kleiner, waardoor het aanbod minder divers is. Het lijkt ook onwaarschijnlijk dat ouders nog langer in de gelegenheid zullen zijn samen met hun kinderen boeken uit te zoeken, laat staan mee naar huis te nemen, omdat scholen nu eenmaal niet de middelen en mankracht hebben om dienst te doen als bibliotheek. Tevens zijn scholen niet toegankelijk op de momenten dat ouders en kinderen in de gelegenheid zijn om samen boeken te zoeken en lenen. Ook dit werkt allemaal drempelverhogend, en gaat uiteindelijk weer ten koste van het samenlezen, het voorlezen en het leesplezier.

Als "promotie van leesplezier en preventie van laaggeletterdheid" de gemeente nauw aan het hart liggen, dan verwachten wij geen collectiekrimp. Het vraagt juist investeringen in het leesaanbod en een plan van aanpak om bibliotheekbezoek aan te jagen en aantrekkelijk te maken voor jongere

generaties, mogelijk in samenwerking met de scholen. Wij hopen daarom dat u een beter passende strategie zult kiezen en uw beslissing met betrekking tot de jeugdboekencollectie zult herzien.

Tot slot halen we graag het [advies van de Onderwijsraad](#) aan, die de gemeenten het advies geven "zorg te dragen voor een goede bibliotheek-voorziening". De overheid wordt genoopt gemeenten hierop aan te spreken. Meer relevante artikelen die het belang van de bibliotheek onderstrepen voor leesbevordering staan op [Taalunieversum](#).

Met vriendelijke groet,

Martin Rijks

Lucienne Rijks-Klinkenberg (Taalexpert [stichting Innoord](#) en lid ontwikkelteam Nederlands voor [Curriculum.nu](#))